

si vult, potest evitare, aufugiendo ab illa domo statim collato baptismo, ut aufugit Sanctus Philippus Nerius, dum in viridi etate vocatus ad audiendam confessionem mulieris fugisse se morti proximam, cognovit, eamdem turpia flagitare ab ipso, & Baccius in *epi vlt. lib. 2. c. 13. n. 6.* Vel eandem inhonestam mulierem a se fugando, prout Angelicus Doctor adhuc juvenis fugavit titione mulieres suam virginitatem labefactare conantes, ut in Brevario Romano legitur in ejus festo.

Quinto tandem observatio circa hoc officium baptizandi incumbens Presbyteris concernit perpulchram illam difficultatem, quam proponit Gobatus eodem tradi. 2. n. 235. his verbis: *Quid agat Sacerdos, si eodem plane tempore vocetur ad baptizandum infantem, & ad absolvendum hominem de deo lapsam, quorum alteruter certo moritur sine Sacramento, si postponatur alteri? Respondit Gobatus, ita: Curat infantem baptizari per Laicum, & advolet ad lapsum. Quod si nemo sit, qui videatur velle baptizatum, preserat infantem vivo, quia ubi difficultas occurrit, semper accipiendum est illud, quod habet minus de periculo, ut ait Angelicus Doctor 3. p. q. 83. art. 6. ad 2. Et minus periculum videtur esse salutis anime in homine adulto, qui per actum contritionis potest salvari, quam in infante, qui sine baptismo profus periclitatur. Hæc de tertio Presbyterorum officio.*

Quartum Sacerdotis ministerium de Jure Divino ei competens, est Sacramentum Extremæ Unctionis infirmis præbere. Probatur tum ex eo, quod cum sit Sacramentum à Christo Domino institutum, non potest ministrari ab eo, qui Characterè Sacerdotali non est insignitus; idcirco ait Jacobus Apostolus c. 5. *Infirmum quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesie, & orem super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini.* Quapropter praxis Ecclesie demonstrat, solos Presbyteros esse hujus Sacramenti Ministros, & hoc idem semper fuit ab eadem Ecclesia statutum, ut videre est in c. *Illud superfluum. dist. 95. in c. Quæsit. de Verb. signific. & in Conc. Tridentino sess. 14. cap. 3. de Sacr. Extrem. Unct. necnon ibidem in cap. 4. de eod. Sacr. ubi sic statuitur: Si quis dixerit Presbyteros Ecclesie, quos beatus Jacobus adducendos esse ad infirmum unguendum hortatur, non esse Sacerdotes ab Episcopo ordinatos, sed etate seniores in quavis Communitate; ob idque proprium Extremæ Unctionis ministerium non esse solum Sacerdotem, Anathema sit.*

Unica, sed præcipua circa hoc officium notanda est observatio: videlicet, etsi omnibus Presbyteris competat facultas ministrandi Extremæ Unctionis Sacramentum; non omnibus indiscriminatim esse licitum illud ministrare, sed illis tantum, quibus cura animarum commissa est, vel à Pastoribus animarum delegata est facultas, necessitatis casu semper excepto. Igitur quinque sunt genera Sacerdotum habentium facultatem ministrandi Extremam Unctionem. I. Episcopi in eorum tota Diocesi, quia eminenter in eis refoctæ cura animarum c. *Quicumque. 10. q. 1. de cap. Superfluum. dist. 95. Pax Jordanus tom. 1. lib. 3. tit. 5. num. 1. & 2. II. Prima Dignitas Capituli Ecclesie Cathedralis respectu Episcopi graviter egrotantis, ad illam enim spectat ipsum Oleo Sacro infirmorum ungeri, ac Viaticum præbere, ut præcipitur in *Cærem. Episcoporum. lib. 2. cap. 38. & notant Baudry part. 5. ad d. lib. 2. cap. 38. atque Castaldus in Praxi Cærem. lib. 1. sect. 10. c. 12. n. 3. III. Parochi respectu gravi morbo laborantium in sua Parochia, siquidem quatuor sunt officia Parochialis, quæ usque in presentem diem servantur Parochiis illæ, ministratio Viatici Sacri, Extremæ Unctionis, assistentia cum sua Cruce ad sepulchrum, & ad celebrationem Matrimoniorum degentium in eorum Parochia. Hæc descripta habentur**

in Rituali Romano, & quotidie videntur in praxi; adeo ut si in his quatuor ministeriis sint desides, possint graviter ab Episcopo puniri, ut late ostendit in meis Decisionibus de *Extrema Unct. Decif. 71. à num. 14. & seqq.* ubi etiam disputavi, an Parochi tempore Pestis obligati sint cum periculo propriæ vitæ Extremam Unctionem peste infectis ministrare. IV. Regulares erga egrotantes in eorum Monasteriis; siquidem vel Prælati eorumdem, vel Deputati ad curam animarum in istem Monasteriis degentium, sive sint Professi, sive Novitii, sive Famili, sive Hospites, casu quo graviter egrotent, obligati sunt præter alia Sacramenta, etiam Extremam Unctionem dare. Tamburin. de Jure Abbatis tom. 2. disp. 7. Quæst. 7. Lezana tom. 3. Verb. Extrema Unctio n. 4. & Pellizzarius in Man. Regul. tom. 1. tradi. 3. cap. 6. n. 2. V. Regulares respectu Laicorum degentium in alienis Parochiis; nam hi in casu necessitatis, idest Parochio absente, vel injustè renuente possunt Sacramentum Extremæ Unctionis infirmis præbere; sed extra hunc casum nequaquam; quod si præsumant eisdem alienos Parochianos ungeri, incurunt Excommunicationem Summo Pontifici reservatam per *Clem. 1. de Privileg. ut ostendit in prædicta Decif. 71. à num. 23. usque in fin. ubi docui, qualiter, & quando Regulares possint dare Extremam Unctionem alumnis secularibus in eorum Collegiis studiorum causa degentibus.*

Quintum Presbyterorum officium est populum docere, ac Verbum Dei prædicare; juxta id quod legitur in *Concilio Toletano IV. cap. 24. relato in c. 1. dist. 38. Ignorantia mater cujuslibet errorum maxime in Sacerdotibus Dei vitanda est, qui docendi officium in populo susceperunt.* Et paulo infra: *Sciatis igitur Sacerdotes Scripturas sanctas, & canones, ut omne opus eorum in predicatione, & doctrina consistat.* Et consonat id, quod scriptum est in *Malach. 2. 7. Labia Sacerdotis custodiant scientiam, & legem requirent ex ore ejus.* Porro statim objicit Lector, officium prædicandi, atque docendi nonnè proprium, ac propriissimum Episcopi est? Nonnè dixit Dominus Apostolis, quorum Successores sunt Episcopi? *Matth. 28. 19. Euntes docete omnes gentes.* Et *Maro. 16. 15. Prædicare Evangelium omni creaturæ?* Nonnè Apostolus Paulus monens Timotheum suum Episcopum ait eidem: *Prædica Verbum, in illa opportune, importune &c. 2. Timoth. 4. 2. Nonnè S. Clemens Divi Petri discipulus lib. 2. Constit. Apost. cap. 30. notavit: Episcopus Verbi minister est, scientiæ custos, & Magister?* Et pluribus aliis auctoritatibus omissis, nonnè Concil. Tridentinum sess. 5. de Ref. cap. 2. ita loquitur: *Quia verò Christiane Reipublice non minus necessaria est prædicatio Evangelii, quam lætio, & hoc est præcipuum Episcoporum munus, statuit, & decrevit eadem Sancta Synodus, omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & omnes alios Ecclesiarum Prælatos teneri per seipsos, si legitime impediti non fuerint, ad prædicandum Sanctum JESU CHRISTI Evangelium.* Hinc in consecratione Episcoporum liber Evangelium imponitur super eorum caput; de qua impositione plura disserit *Morinus de Sacr. Ord. part. 3. Exere. 2. cap. 1. & nos infra Decif. 36.*

Respondetur huic objectioni, quatuor genera personarum considerari in Jure Canonico quod ad munus Prædicandi, ac docendi fideles Evangelium, ac Legem Dei; nempe Episcopi, Presbyteri, Clerici his inferiores, atque Laici. Primi duobus generibus, Episcopus scilicet, ac Presbyteris competit ex officio, ac ex Jure Divino prædicare, & docere; siquidem id à Christo Domino injunctum est Apostolis, in quorum locum succedant Episcopi; nec non septuaginta duobus discipulis, quos idem Dominus elegit coadjutores Apostolorum; & quibus hoc officium tribuit, juxta id, quod scriptum est in *Luc.*

*Luc. cap. 10. n. 1. Post hæc autem designavit Dominus et alios septuaginta duos, & misit illos binos apertim faciem suam in omnem civitatem, & locum, quod erat ipse venturus: & dicebat illis: Messis quidem multa, operarii autem pauci; rogat ergo Dominum messis, ut mittat operarios in messem suam. Horum itaque discipulorum Successores sunt Presbyteri, ut habetur in cap. *In novo, 21. dist. in fine, ibi: electi sunt LXXII. discipuli, quorum ipsum gerunt Presbyteri, atque in eorum locum sunt constituti in Ecclesia.* Sicut igitur Episcopi competit ex officio, & de Jure Divino prædicare, ac docere, ut demonstrat *Barbosa de Offic. & potest. Episc. tit. 2. gloss. 10. & Frances de Eccles. Cathedral. cap. 18. per totum; ita ex eodem Jure Divino, ac ex officio spectat ad Presbyteros munus prædicandi, ac docendi, ut probat *Gonzalez in Comment. ad cap. Cum ex injuncto, de Heretic. num. 10. ita tamen ut hoc munus infit illdem in potentia, sed in actu practico restrictum sit ad Parochos, & alios Sacerdotes curam animarum gerentes, ut ex pluribus decretis Concilii Tridentini docet *Barbosa de Parocho, cap. 14. ubi n. 5. advertit, quod quando ipse Parochus vult per seipsum etiam in Quadragesima prædicare, non potest obligari ad recipiendos Predicatores Regulares, quos Episcopus tunc mittere solet, ut declarasse testatur Sacr. Congregationem Concilii.****

Quò verò ad tertium genus, nempe quò ad Clericos Presbyteris inferiores; his possunt Episcopi delegare facultatem prædicandi, ac docendi populum Legem Dei, si pii, ac docti sint, præcipue si sint Levitæ, & in Diaconatu Ordine constituti. *cap. Perlebit 25. dist. cap. In sanctas, 92. dist. prout fecerunt SS. Apostoli, qui hujusmodi licentiam concesserunt Beato Levitæ Stephano. Act. 7. & Philippo Diacono Act. 8. Vers. 5. & de S. Gregorio Magno scribit Joannes Diaconus in *opus Vita lib. 1. cap. 41. quòd dum esset in Diaconatu Ordine sermonem ad plebem habuit; idque laudis demonstrant Emin. Card. Turriscremata in c. Adjuvamus, 16. q. 1. Valquez 3. p. 1. dist. 236. c. 8. n. 89. Et Gonzalez in Comment. in c. Inter Cætra num. 5. De offic. Ord. Quòd si sint Clerici constituti in minoribus, quamvis Cajetanus in *D. Thom. 3. p. q. 64. art. 6. Vers. Hanc doctrinam, asserat, his non posse Episcopum dare facultatem prædicandi, contraria tamen opinio verior est, & communior, quam tuetur *Barbosa de Jure Eccles. Univ. lib. 1. c. 13. n. 19. & Narbona de Etate Anno 30. qu. 8. & idè etiam his Clericis virtute, ac Litteris pollentibus potest Episcopus demandare prædicationem.****

Circa quartum verò genus, nempe Laicos, regula generalis est, quòd istis non licet prædicare in Ecclesiis, neque disputare potissimum de rebus fidei. *cap. Cum ex injuncto, 12. de Heretic. & ibi Gonzalez n. 6. allegans textus concordantes in c. Mulier 23. dist. in c. Excommunicatus. §. Quia verò, & in cap. Sicut in uno, de Heretic. & in c. 2. §. Inhibemus, eod. tit. in 6. quamvis ostendat, aliquando in primitiva Ecclesia ob penuriam Presbyterorum demandatam fuisse prædicationem etiam Laicis viris; ita tamen ut ea uterentur ad erudiendos Catechumenos, non autem ut publice ex pulpito in Ecclesia prædicarent; prout etiam demonstrat *Haller, de Heretic. Juris lib. 1. cap. 7. nec dissentit Praxis nostrorum temporum, quæ admittit, idè rogat & advocat Viros Laicos ad docendos pueros diebus festis doctrinam Christianam; ac etiam devotas, ac pias mulieres ad erudiendas puellas in illa.**

Sextum denique officium Presbyterorum est benedictionem tum personis, tum rebus impendere c. *Didicimus. 6. de Consecr. dist. 2. & in hujus ministerii testificationem, dum Presbyteri ordinantur, eorum manus unguuntur Oleo Sacro ab Episcopo dicente: Consecratur manus iste &c. ut quicumque benedictus De Sacramento Ordinis.*

xerint, benedicta sint, & quicumque sanctificaverint, sanctificentur. Cæterum cum varia sint genera benedictionum, quarum aliquæ ad solum Papam spectant, aliæ ad solos Episcopos, aliæ ad Abbates, & aliæ ad Presbyteros, ut plenè ostendit in meis Decisionibus de *Sacrificio Missæ Decif. 42. loquendo nunc de illis, quæ propriæ sunt Presbyterorum, satis fit notare, quòd præter benedictionem, quam Sacerdos dat populo in fine Missæ ex proprio officio ut ex *cap. Missas, 64. & cap. Cum ad celebrandas, 65. de Consecr. dist. 1. reliquæ omnes benedictiones bifariam dividuntur; aliæ enim dari possunt tantummodo à Parochis, & sunt illæ, quæ leguntur repositæ in Rituali Romano; aliæ verò sunt, quæ à quocumque Sacerdote, etiam Regulari possunt elargiri, quales sunt omnes benedictiones candelarum, Palmarum, ovorum, aliorumve comestibilium, quæ sunt collocatæ in Missali Romano, ut disserui in *d. tradi. de Sacrif. Missæ Dec. 42. à n. 75. & seqq.* ubi pro cognitione benedictionum, & controversiarum inter Parochos, ac Regulares emergentium Lectorem adire non pigeat.**

Corollarium loco hæc generalis observatio notanda est, quæ respicit omnes initiatos Ordine Presbyteratus; eos scilicet obligatos esse inter cætera ferre perfectè omnium Sacramentorum formas; ut in casibus occurrentibus, in quibus Parochi non reperiantur, possint ipsi eadem Sacramenta Baptismi, Penitentia, ac Extremæ Unctionis ministrare. Ita tenent gravissimi Theologi apud Gobatum *tradi. 8. n. 381. & 382. Hæc asserit fundatur in Concilio Tridentino, à quo sess. 23. de Ref. cap. 14. præcipitur, quòd illi tantum promovendantur ad Ordinem Presbyteratus, Qui ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac administranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur. Utinam nullus Sacerdos hoc Conciliale Decretum ignoraret; sed ter, & quater Utinam, nullus Antistes ipsum negligeret. Celebrantium incertiam deplorat *Biffus in Verb. Presbyteratus ordo n. 201. §. 8. pag. 309. sed magis dolendum de Episcopis, qui ignaros promovent ad hunc sublimem Presbyteratus gradum; vel sunt obligationis oblitii, vel ab Examinatoribus, quos adhibent, decepti. Immortalis gloriæ, & laudis digni sunt Illustrissimus, ac Reverendissimus q. Georgius Cornelius, atque Eminentissimus Gregorius Cardinalis Barbadius, unus post alios Patavini Antistes, quibus mihi contigit per annos quadraginta in examine Ordinandorum assistere; nullum enim ad Ordines Sacros, ac præcipue ad Sacerdotium admittentem, qui præter morum probatissimam probitatem, perfectam Sacramentorum scientiam, censuram cognitionem, ac Decalogi intelligentiam non haberent.**

DECISIO XXXV. ARGUMENTUM.

Relatis decem cognominibus ad Episcopos spectantibus, eorumque mysticis significationibus adductis, ostenditur, Dignitatem, ac Jurisdictionem Episcopalem super Presbyteros esse de Jure Divino. Referuntur verba S. Hieronymi in *cap. Olim, dist. 95. contrarium affirmantia; sed ea non esse sancti Hieronymi, sed hæreticorum demonstratur: ac esto fuerint ejusdem Sancti, eruditè interpretationibus ita declaratur, ut non negent, Episcoporum majoritatem à Christo emanare. Tandem circa Quæsitum, Ubi, & quando Apostoli sint à Christo ordinati Episcopi? variæ SS. Patrum opiniones enarrantur.*

SUMMARIUM.

- 1 Episcoporum nomina, seu cognomina undecim.
- 2 Annonè Presbiteri dicbantur Episcopi, & cur?

- 3 Episcopi omnes quare olim appellarentur Apostoli?
- 4 Sanctissimus nunc solum Papa vocatur.
- 5 Pape nomen quid significat?
- 6 Pontificis nomen cur competat Episcopis? ac etiam Antipontificis? & Presulis? ac Pastoris?
- 7 Ordinaris nomen quas personas significat?
- 8 Diocesani, & Diocesis vocabula quid denotent?
- 9 Episcopalis Dignitas est instituta de Jure Divino. De hoc probationes, & argumenta decem.
- 10 Apostoli consecrati sunt Episcopi a Christo.
- 11 Episcopi plurimi fuerunt consecrati ab Apostolis.
- 12 Aerii heresi, quod Episcopatus non sit de Jure Divino, ac Voilepsi, & Calvini.
- 13 S. Hieronymi Verba, quod Episcopatus non sit de Jure Divino; quomodo intelligenda?
- 14 S. Hieronymi asserita verba non sunt ejus, sed hereticorum.
- 15 S. Hieronymi plura loca, quod Episcopi sunt de Jure Divino.
- 16 Apostolatus, & Episcopatus idem sunt.
- 17 Bellarmini Cardinalis observationes super opera S. Hieronymi ab hereticis corrupta.
- 18 Hereticorum proprium est adulterare scripturas.
- 19 Doctoribus antiquis valde deferendum.
- 20 S. Hieronymus in disputationibus utebatur hyperbolicis, ac amplificationibus Rhetoricis.
- 21 Nomina Episcoporum, & Presbyterorum erant inter ipsos communia in initio Ecclesie.
- 22 Episcopalis Jurisdictio olim communicata Presbyteris.
- 23 Episcopi in initio Ecclesia humiles, deinde facti sunt.
- 24 Episcopalis Jurisdictionis actus, idest exercitium super Presbyteros dici potest ex consuetudine. Et cur?
- 25 Christi facta non omnia notata ab Evangelistis.
- 26 Apostoli an a Christo ordinati Episcopi in ultima Cena.
- 27 Vel post Resurrectionem ejus?
- 28 Vel in die Pentecostes?
- 29 Petrus an solus sit ordinatus a Christo Episcopus?

Completa Presbyteratus Ordinis explicacione, congruit, ut nonnulla de Episcopatu, ac de Episcopali dignitate differamus; & quamvis tam Theologi, quam Canonistae multa tractant, ac disceptent de Episcopis, & non pauci de iisdem integros codices faciunt; nos ad nostrorum studentium compendiosam instructionem videbimus.

- 1. Quot, & Quibus nominibus vocentur Episcopi?
 - 2. Quo jure sit instituta Dignitas Episcopalis?
 - 3. Quomodo sit intelligendus S. Hieronymus citata hoc quaestum?
 - 4. Ubi, & quando Apostoli sint consecrati Episcopi?
- Quod ad Primum: Quia Episcopi officium latissime patet, ac illius dignitas summa est in Ecclesia Dei, hinc factum est, ut hujusmodi officium, ac dignitatem obtinens pluribus titulis, ac nominibus decoraretur. Et quidem I. vocantur Episcopi; quod vocabulum graecum est significans superintendens, & ideo apud Gentiles illi vocabantur Episcopi, qui deputabantur superintendentes annonae, ac provisionis panis, aliorumque victualium, ut legitur in l. 2. §. Tecezarche, ff. de Muner. & Honor. juxta quem solum Cicero ait de se ad Attic. Epist. 10. lib. 7. Vult enim me Pompejus esse, quem tota haec Campania, & maritima ora habeat Episcopum: idcoque Episcopi sunt sic nominati, quia curare debent, ne cibis Verbi Dei, ac Sacramentorum desit populo fidei. Concordat Latina interpretatio, quae

ait idem esse Episcopum, ac Speculatorem. cap. Cleros, §. Episcopus dist. 21. ac etiam Superintendentem. cap. Qui Episcopatum, §. 1. ca. ratione: quia praecipuum Episcopi munus est, gregis sibi crediti vitam, moreque explorare, atque saluti animarum invigilare, ac superintendere, ut observat Jordanus tom. 1. Praelud. 1. num. 4. & 5. & Cornelius à Lapide Comment. in 1. Epist. ad Timoth. c. 3. Vers. 1. sic scribens: Nomen Episcopi est operis, non honoris; Episcopus enim est superintendens, qui curam aliorum gerit, subitque onus, & laborem docendi. & regens populum. II. Episcopi in primitiva Ecclesia vocabantur Apostoli, tum quia Apostolorum successores sunt, tum etiam quia eorundem officium exercent in praedicando Evangelium. Hinc Divus Paulus in Epist. ad Philippenses cap. 2. Vers. 25. sic nominat eorundem Episcoporum Epaphroditum: Necessarium, inquit, existimavi, Epaphroditum fratrem, & cooperatorem, & commisionem meam, vestrum autem Apostolum, & ministerium necessitatis meae mittere ad vos. Prout etiam in Epist. ad Rom. cap. 16. Vers. 7. ait: Salutate Andronicum, & Juliam cognatos, & concaptivos meos, qui sunt nobiles in Apostolis. Nec non in 2. ad Corinth. 8. 23. Sive pro Tito, qui est socius meus, & in vos adiutor: sive fratres nostri Apostoli Ecclesiarum: his enim omnibus in locis per verbum Apostoli intelligebat Divus Paulus Episcopos, quales erant illi, quos nominabat, ut probat Emin. Card. Baronius ad Ann. 58. num. 6. & Jordanus d. Praelud. 1. num. 10. III. Episcopi nuncupabantur Summi Sacerdotes: ut legitur in cap. ult. 39. dist. in c. Vendentes, 12. q. 1. in cap. Manus, de Consecr. dist. 1. in cap. 1. §. Per frontis, de Sacr. Un. & alibi frequenter, ut notat Azorius part. 2. lib. 3. cap. 27. q. 1. & Barbosa de Episc. cap. 2. n. 3. talisautem nomenclatura fundatur in eo, quod Episcopatus est major omnium Ordinum in Ecclesia Dei. cap. 1. de Privileg. cap. penult. de Prebend. Glossa in Proemio Sexti Verb. Episcopus, c. Quia periculosum, de Sentent. Excom. in 6. quod prosequitur demonstrare Chastaneus in Cathol. glor. Mundi part. 4. confid. 25. IV. Episcopi olim vocabantur Sanctissimi, ut in Authent. de Sanctis Episc. in rubro, & in nigro. Clem. 1. §. Nec super. de Panis. Et hoc, quia locum, & officium tenent alios sanctificandi, & ad insinuandam Sanctitatem, qua illos praeditos esse oportet. Jordanus d. Praelud. 1. n. 14. ubi subdit ex Card. Baronio ad Annum 260. n. 22. quod etiam Imperatores Gentiles vocabantur Sanctissimi ob obligationem iuste vivendi, quae illis incumberebat. Hodie tamen solum Papa vocatur Sanctissimus in signum specialis praerogativae, & praerogativae tamquam Episcopus Episcoporum, & supremum Ecclesiae caput. Glossa in Extrav. Unam Sanctam. Verb. itaque, de Major. & Obed. V. Solebat antiquitus omnis Episcopus vocari Papa; nam haec vox Papa significat, Patrem, & Episcopi reputantur Patres omnium de sua Diocesi, ut notat Emin. Card. Baron. ad Martyrolog. Rom. die 10. Januarii: Gavantus in Rubr. Missal. part. 2. tit. 8. n. 2. & Jordanus d. Praelud. 1. n. 17. ubi advertit, quod tractu temporis cum ex hac denominatione non pauca scandala orientur, Gregorius Papa VII. ad ea remota Anno 1073. in Concilio Romano fancivit, unicuique esse debere in tota Christiana Republica Papae nomen, neque licere cuiquam seipsum, aut alios praeter ipsum Romanum Pontificem, talem nomine decorare. VI. Episcopus etiam nunc appellatur Pontifex, & sic officia Sanctorum Episcoporum dicuntur de communi Confessione Pontificum. Sic autem appellatur, quasi Pontem, & viam faciens ovibus suis ad aeternam salutem. cap. Pontifices, 7. q. 1. cap. Messana. De elec. & cap. Quia periculosum. De sent. excomm. VII. Dicitur etiam Antistes. cap. Cleros.

ros. Verb. Antistes 21. dist. eo quod ante alios stet loco, moribus, scientia, & reliquis virtutibus, quibus ornatus esse debet ad rite praesidendum. Vel quia debet stare ante, idest contra haereticos, & ceteros Christiani nominis hostes, ac diabolum ipsum. Glossa in Clem. 2. Verb. Antistes, de Sepult. Barbosa de Episc. part. 1. cap. 2. num. 6. ubi alii DD. VIII. solet Episcopus appellari Praesul praesidendo, cum ei debeat primus locus in Choro, in Capitulo, in Processionibus, ac aliis sessionibus publicis, ut statum legitur in Concil. Trid. sess. 25. de Ref. c. 6. IX. Dicitur Pastor ab officio pascedi oves suas, idest animas sibi concreditas, quos agnoscere debet, Verbiq; divini praedicatione, Sacramentorum administratione, & omnium bonorum operum exemplo nutrire, ac etiam pauperes elemosynis sustentare. cap. Sescitaris, 2. q. 1. Concil. Trid. de Ref. sess. 6. cap. 1. ac sess. 23. cap. 1. Sotus de Just. & Jure lib. 10. q. 3. art. 1. & hac de causa in Episcopi consecratione traditur ei baculus. cap. Unico in fin. de Sac. Un. Jordanus d. Praelud. 1. n. 21. X. Episcopus nuncupatur Ordinarius. cap. 1. de Offic. Ord. in 6. quamvis haec nuncupatio comprehendat etiam Praesules inferiores habentes Jurisdictionem quasi Episcopalem cum populo, ac Territorio separato. Gloss. in d. c. 1. Verb. locorum, & in cap. Quamquam, Verb. loci ordinario, & ibi Abbas de Ustris in 6. imò etiam Vicarius Episcopi venire sub nomine ordinarii docet Gratian. dist. for. cap. 38. num. 12. XI. Vocatur etiam Episcopus Diocesanus, ut in cap. 1. de Jurepat. in 6. in Clem. 1. de Vir. & honest. Cleric. & alibi saepe; propter Diocesim, quae unicusque Episcopo assignata est ad gubernandum. Diocesis enim est Parochia Episcopi. Glossa in cap. Statutum. §. cum verò. Verb. de Jus. De Rescript. in 6. Gonzalez Comment. in cap. Sicut nobis, §. num. 1. de Rescrib. tom. 2. pag. 306. ubi ita Nota, Diocesanus Episcopus subiecti appellari Parochianos, imò & Diocesim ipsam dici Parochiam, per plura enim saecula Ecclesie Episcopatus, seu Diocesis dicebantur Parochiae, & Episcopi Parochi, cap. 34. & 35. Apoll. Jordanus ubi supra Praelud. 1. n. 23. & §. 39. ubi prosequitur in referendis pluribus aliis nominibus, & titulis, quibus in Jure, & in Historiis sacris appellantur Episcopi in obsequium, & venerationem eorundem, ob eximiam Sanctitatem vitae, quam antiquitus proferebantur; quos quidem titulos ibidem studiosi videre poterunt.

Quod ad secundum, Dignitas Episcopalis instituta est in Ecclesia Jure Divino. non autem jure humano; ut demonstrat Emin. Card. de Lauræa de Sacram. Ord. disp. 7. n. 8. & probatur sequentibus fundamentis. I. Ex Scriptura Sacra Act. 20. 20. ubi Divus Paulus exhortationem faciens Episcopis coram se convocatis, ait: Attendite Vobis, & universo Gregi, in quo Spiritus Sanctus posuit vos Episcopos regere Ecclesiam Dei. II. Ex lib. 8. Constit. Apostol. §. Clem. cap. ult. in quo Apostoli sic loquuntur: Et enim si non esset aliqua lex posita, & aliquod discrimen Ordinum, satis erat non nomine affectos omnia ista ministeria perficere. Verum cum a Deo consequentiam verum didicerimus, Episcopos quidem assignavimus, & attribuimus, quae ad Principatum Sacerdotii pertinent: Presbyteris verò quae ad Sacerdotium; deinde Diaconis quae ad ministrandum utrisque, ut purè, & castè fiant, quae ad Religionem pertinent. Ergo Episcopalis Dignitas a Christo Domino instituta fuit, & de ea eodè Apostoli ab eodem Christo atque ornati, alios Episcopos consecrare coeperunt pro dilatatione Ecclesiae, prout etiam alios Sacerdotes, ac inferiores ministros. Ideò paulo post subdunt ibidem: Nos verò post Assumptionem ejus offerentes, ut idem constituit, Sacrificium mundum, & incruentum, elegimus Episcopos, Presbyteros, & Diaconos septem &c. III. Ex Epistolis S. Ignatii Martyris De Sacramento Ordinis.

discipuli Apostolorum, per eum scriptis ad Thallianos, ad Magnesianos, ad Philadelphenses, ad Smyrnenenses, & ad Tarcentes; in quibus omnibus sanctus ille obtestatur, Episcopos esse reverendos, ac obediendum eis tamquam à Deo constitutis ad regimen Ecclesiarum; & eorundem Epistolarum verba refert Morinus de Sacris Ordin. part. 3. Exerc. 3. cap. 3. à n. 7. & seqq. IV. Facit testimonium S. Sixti Papae Primi, qui fuit ad Apostolicam Sedem provocatus Anno 132. ipse enim in Epist. 2. quae legitur in tom. 1. Concilior. pag. mibi 323. ita dicit: Episcopi ordinante Domino primitus sunt constituti. V. Concordat illud S. Anacleti, qui praecessit S. Sixtum in Papatu Annos 30. Sic enim ait in Epist. 3. Decretali, existente in eod. tom. 1. pag. 308. Sacerdotium ordo bipartitus est, & sicut Dominus illum constituit, à nullo debet perturbari. Scitis autem à Domino Apostolos esse electos, & constitutos, & postea per diversas Provincias ad praedicandum dispersos. Cum verò Messis crevisset crescere, videntes paucos esse Operarios, ad eorum adiumentum septuaginta duos eligi praecipit discipulos. Episcopi verò Domini Apostolorum, Presbyteri quoque septuaginta duorum discipulorum locum tenent. Et paulò infra: Amplius quam isti duo ordines nec nobis à Deo collati sunt, nec Apostoli docuerunt. Ergo sicut Christus Dominus instituit Ordinem Sacerdotalem, sic etiam ipse instituit Ordinem Episcopalem. VI. Idem innuit Eusebius Papa, qui sedebat Anno 309. in Epist. 2. in eodem tom. 1. Concilior. pag. 461. in illis verbis: Dei ergo ordinationem accusat, qui Episcopos accusat. Scilicet quia Episcoporum ordinatio est à Deo. VII. Quia sicut omnia Sacramenta sunt de Jure Divino, & à Christo Domino instituta, ita Ministri ad eadem Sacramenta conferenda sunt eodem Jure, & ab eodem Christo deputati. Suarez in 3. p. D. Thom. tom. 4. de Sacram. Panis. disp. 25. sess. 1. num. 4. Sed Sacramentorum Confirmationis, & Ordinis Ministri ordinarii sunt Episcopi. Ergo sunt Jure divino, & à Christo Domino instituti. VIII. Quia Christus Dominus constituit in Ecclesia sua regimen Monarchicum, ac cuius perfectionem requiritur non solum ut existat unum caput, & unus Monarcha, sed etiam, ut alii sint Principes sub illo, veluti fundamenta, & nervi sicut pro bono gubernio animarum. Idem Suarez d. sess. 1. num. 8. Sed Episcopi sunt Principes in Ecclesia, & coadjutores in ejus spirituali regimine diti Supremo Monarchae, qui est Romanus Pontifex, Divi Petri Successor. Ergo sicut hic fuit à Christo deputatus ejus Vicarius; ita Episcopi ab eodem Christo Domino in adiutorium ejusdem Romani Pontificis sortiti sunt deputationem. IX. Hinc Concilium Tridentinum hanc veritatem firmavit sess. 23. de Sacram. Ord. can. 6. his verbis: Si quis dixerit in Ecclesia Catholica non esse Hierarchiam Divina ordinatione institutam, quae constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris, Anathema sit. Ergo est de fide, quod Dignitas Episcopalis est de Jure Divino, & ordinata, ac instituta à Christo, ut latè demonstrat Fagnanus in cap. Cum contingat num. 76. De Aetate, & Qual. X. Confirmatur ex eo, quod omnes Apostoli eadem dignitate Episcopalis fuerunt initiati à Christo, & ab ipso consecrati Episcopi, ut idem testantur in lib. 8. Constit. Apostol. cap. ult. col. ult. in illis verbis: A Moysè namque, qui fuit Deo charissimus, constituti sunt Pontifices, Sacerdotes, & Levitae: à Christo autem Salvatore nostro nos tradidit Apostoli. Et hoc idem sentit S. Augustinus in O. Novi, & Vet. Testam. q. 97. dicens: Ipse enim (Christus) priusquam in Caelis ascenderet, imponens nomen Apostolis Ordinavit in Episcopos. Idcirco Dignitas haec Episcopalis provenit à Jure Divino per Christum in Apostolos, & ab Apostolis in Episcopos, qui in eorundem Apostolorum locum successerunt, ac succedunt, prout loquitur Concilium Tri-

Tridentinum d. sess. 23. de Sac. Ord. cap. 4. ita definiens: *Proinde Sacrosancta Synodus declarat, preter ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apollorum locum successerunt, ad hunc Hierarchicum Ordinem precipue pertinere, & postea, sicut idem Apollus ait, à Spiritu Sancto, regere Ecclesiam Dei.* Est autem hæc communis doctrina Theologorum, ac Canonistarum, tam veterum, quam modernorum, ut vigere est apud S. Bonaventuram, Albertum Magnum, Richardum, Durandum, & alios in 4. dist. 19. & Cajetan. tom. 1. trañ. 1. de Pot. Papæ cap. 19. Card. de Turrecrem. in Summa lib. 5. cap. 54. Abb. in cap. Tua nobis. num. 11. & 12. de Confirm. uti- li, vel inutili. Covaruv. in Reg. Possessor. part. 2. §. 9. n. 6. Emin. Card. Bellarm. lib. 4. de Romano Pontif. cap. 25. Baron. ad Annum Christi 58. ac De Lauræa de Sac. Ord. d. disp. 7. à num. 64. & segg. & plures, quos citat, & sequitur tum Barbo- la de Potest. Episc. tit. 1. num. 8. tum Paz Jordanus tom. 1. Praelud. 3. num. 4. præter alios Sanctos Pa- tres, ac Doctores, quos cumulat Morinus de Sacris Ordin. d. part. 3. Exercit. 3. cap. 3. ubi inter cætera argumenta ponit consecrationem Episcoporum plurimorum ab Apollolis factam, subdens num. 6. in fine hæc verba: *Denique longum Catalogum Episco- porum ab Apollolis Ordinatorum textit S. Clemens Apo- stolorum discipulus lib. 7. Constit. cap. 48. in quo alii plurimi cum jam enumeratis inferuntur. Quis hæc Apollolis fecisse Christo non jubente suspicabitur?*

Ex his explora remanet hæresis illa, quam excogitavit Sæculo quarto Aeriis Presbyter in Asia mi- nori, discipulus Eustatii Hæresiarchæ, de quo ita scriptum reliquit Emin. Card. Baronius ad Annum Chri- sti LVIII. num. 4. *Aerius hæresiarcha, (ut de eo tradit Epiphanius Hæres. 75.) honor prociac, eò quòd non esset creatus Episcopus, sed Presbyter semel ordinatus semper in ea functione permanserit, dicere non est ve- ritas, nihil prolixius inter Episcopum, ac Presbyterum interesse. Et de eodem Aerio eandem hæreticalem assercionem refert Salelles de S. Inquisit. lib. 3. cap. 8. Regul. 236. num. 129. ejusdem meminere etiam Alfonso à Castro Verb. Episcopus Hæres. 1. Sander. Hæres. 69. & Præloles Verb. Aeriani. Hanc Aerii hæreticalem doctrinam amplexi fuerunt subsequenti- bus sæculis Wiceliff, & Calvinus, ut notat Emin. Card. de Lauræa de Sac. Ord. disp. 7. num. 15. præ- dicti enim Novatores conati sunt Episcopalem di- gnitatem destruere, & Hierarchicum Ordinem à Christo Domino in Ecclesia ordinatum, & ab Apo- stolis in ea relictum evterere.*

Quo ad Tertium, Contra hucusque dicta, & dedu- cta circa Dignitatem Episcopalem, quòd nempè sit de Jure Divino, & quòd Episcopus ex divina in- stituitioe sit major Presbyteris, & horum sit Super- ior, graviter obstant verba Sancti Hieronymi in 13 cap. 1. Epist. ad Titum, relata per Gratianum in c. Olim. dist. 95. quæ sunt hujusmodi: *Olim idem erat Presbyter, ac Episcopus, & antequam diaboli instin- ctu schismata in Religionem forent, & diceretur in po- pulis: Ego sum Pauli, ego Apollo, ego autem Cepha, communis Presbyterorum consilio Ecclesia gubernaban- tur. Postquam vero uniusquisque eos, quos baptizave- rat, suos putabat esse, non Christi, in toto orbe de- cretum est, ut unus de Presbyteris electus superponeret ceteris, ad quem omnis Ecclesia cura pervinere, & scripturatum semina tollerentur. Et paulò post: Si- cut ergo Presbyteri sciunt, se ex Ecclesie consuetudi- ne ei, qui sibi prepositus fuerit, esse subiectos; ita Episcopi noverint, se magis consuetudine quam dispo- sitionis Dominicæ veritate Presbyteris esse majores, & in commune debere Ecclesiam regere. Si igitur in primitiva Ecclesia idem erat Presbyter, ac Episcopus; & postquam oriri cœperunt Schismata, in toto Or- de decretum est, ut unus de Presbyteris electus super- poneretur ceteris, Episcopi non sunt majores, ac*

superiores Presbyterorum de Jure Divino, sed ex con- stituitioe humana. Prout etiam, si Presbyteri scie- re debent, se ex Ecclesie consuetudine ei, qui sibi prepositus fuerit, esse subiectos, ac Episcopi noffe, se magis consuetudine, quam dispositionis Dominicæ ve- ritate Presbyteris esse majores; Dignitas Episcopalis non est à Christo Domino instituta; & Jurisdicctio, quam Episcopi habent super Presbyteros, non est ex institutione divina, sed ex Ecclesiastica constitutione.

Pro resolutione hujus difficultatis, quam Eminen- tiss. Card. de Lauræa d. disp. 7. num. 14. molestam ap- pellat; reperio apud DD. resolutiones quinque.

Prima est, quòd supradicta verba relata in d. cap. Olim. dist. 95. & desumpta ex Commentario S. Hieronymi in cap. 1. Epistolæ ad Titum, non sunt verba S. Hieronymi, sed hæreticorum in eodem Commen- tario inserta, ad evterendam Episcopalem Dignita- tem, ac Superioritatem in simplices Presbyteros. Probat hæc responsio sequentibus coniecturis, ac argumentis. Primum, quia pluribus in locis Sanctus Hieronymus professus est, Episcopos esse successores Apollolorum, & per consequens à Deo institutos, ac ex Divina ordinatione Superioritatem super Presbyteros obtinere. Ita ipse scribit in Epist. 85. ad Evagrium, prout etiam in Epist. 54. ad Marcel- lam ibi: *Apud nos Apollolorum locum Episcopi tenent: nec non Episc. 1. ad Heliodorum ibi. Absit, ut de his (Episcopis) quidquam finistrum loquar, qui Apo- stolico gradu succedentes, Christi Corpus sacra ore conficiunt. Si igitur Episcopi sunt Apollolorum Suc- cessores, sunt instituti à Christo Domino; nam omnes Apolloli ab eo fuerunt ordinati Episcopi, & idem est Apollolatus, ac Episcopatus, ut innuit Prin- ceps Apollolorum Petrus, dum inter fratres centum viginti loquens de eligendo altero Apollolo in lo- cum Judæ, allegavit verba Psalmi 108. Et Episco- patum ejus accipiat alter. De præminencia autem, eorumdem Episcoporum super Presbyteros testatur idem S. Hieronymus etiam in exordio Ecclesiæ, dum in eadem Epist. 85. ad Evagrium ait: *Nam & Alexandrie à Marco Evangelista usque ad Heraclæam, & Dionysium Episcopos, Presbyteri semper unum ex se electum in excessiori gradu collocatum Episcopum nominant; quomodo si exercitus Imperatorem faciat. Ulterius ipsemet S. Hieronymus in Comment. ad- vers. Luciferianos demonstrat, manum impositionem, idest Sacramenti confirmationem concessam esse Episcopis de Jure Divino; interdicitam autem Presbyteris; & hoc in primo Ecclesiæ principio, qua de causa ad Samaritanos à Philippo baptizatos, miserunt Apostoli Petrum, atque Joannem, ut eis manus imponerent, idest Sacro Chrismate confir- marent, & sic reciperent Spiritum Sanctum, ut legitur Act. 8. ab idem Petro, atque Joanne tamquam Episcopis. Tandem ipsemet S. Hieronymus in eadem Epist. 58. ad Enag. in fine, & in Epist. 2. ad Neopolitanum scribit, quòd sicut ab Aaron ceteri Sa- cerdotes differabant, ita in Ecclesia Presbyteri dif- ferunt eodem gradu ab Episcopis. Propterea cum tot in locis S. Hieronymus asseveret Episcopos Apollolo- rum esse Successores, & sic à Christo institutos, ac eisdem Episcopos obtinuisse præminentiam, superi- oritatem, ac Jurisdictionem super Presbyteros in ipsissimis Ecclesiæ incunabulis, quomodo esse potest, quòd in Comment. cap. 1. Epist. ad Titum scripserit, quòd in sua primitiva Ecclesia idem erat Presbyter, ac Episcopus? necnon quòd Episcopi magis consue- tudine, quam dispositionis Dominicæ veritate Pres- byteris sint majores? Credendum est itaque hæc verba ibi inserta esse ab Hæreticis, ut nomine, ac aucto- ritate S. Hieronymi, eorum doctrinam impugnan- tem Episcoporum dignitatem, ac Jurisdictionem, tutarent, atque fulcirent. Secundo hæc responsio pro- batur ex observationibus, quas facit Emin. Card. Bellarminus in trañ. de Scripiorib. Eccles. super opera S. Hieronymi. Siquidem ibi in observ. ad tom. 8. ipse Cardinalis Bellarminus ita scribit: *Commentaria (S. Hieronymi) in omnes Epistolæ (Pauli) non solum non sunt Hieronymi, sed quòd magis mirum est, Pelagii hæresiarchæ sunt. Nam S. Augustinus lib. 3. de Peccator. meritis, & remiss. cap. 1. dicit, se legisse Commentaria Pelagii breviter in omnes Epistolæ Pauli, & infra cap. 12. allegat quedam ex Com- mentariis in cap. 7. 1. ad Corinthios, quæ in his Com- mentariis inveniantur. Vide Auctorem horum Com- mentariorum in cap. 5. 6. 7. 8. & 11. ad Romanos: item 1. Corinth. 4. Philippens. 1. & 3. & in cap. 6. 1. ad Timoth. & invenies sententias manifestè Pel- agianas. Quare si in Commentariis, quæ attribuntur S. Hieronymo, reperiuntur commentaria Pelagii, relata per S. Augustinum, atque malè olent com- mentaria prædicta, & convincunt promanare ab hæreticis Pelagianis sub nomine ejusdem S. Hiero- ny mi, non est incongruum asserere etiam Commen- tarium in Epist. 1. ad Titum, non esse S. Hieronymi, sed hæreticorum Arianorum, qui odio habe- bant Episcopalem gradum, & impugnant Episco- porum superioritatem, ac Jurisdictionem in Presby- teris. Tertio corroboretur hæc responsio ex eo; quòd proprium est hæreticorum adulterare Scripturam Sa- cram, & Scripturas Sanctorum Patrum, ut obser- vat Cornelius à Lapide in Commentar. in Apocalyp. S. Joan. cap. 22. Vers. 19. ubi allegat Tertullianum lib. de Carne Christi cap. 4. quò loci ipse appellavit Marcionem hæresiarcam Conflorantem, sive Murem Ponticum ex eo, quia erat oriturus ex Ponto, & Scripturas adulterabat. Quarto firmatur opinioe Scoti, qui reputavit, verba antedicta S. Hieronymi in Comment. Epist. ad Titum non esse S. Hiero- ny mi, ut advertit Emin. Card. de Lauræa d. disp. 7. de Sacram. Ord. num. 14. & num. 55. certum est autem in Jure, quòd opinio Doctoris legentis in Ca- thedra facit auctoritatem. Cabal. resp. 287. n. 85. Franchus decis. 260. n. 5. & 6. ac Rota Romana decis. 438. num. 12. part. 9. recent. potissimum si Do- ctor sit antiquus, qualis est subtilissimus Scotus, qui floruit Anno 1300. unde ejus didis valde est de- ferendum ex traditis per Fagnanum in cap. Cum cer- tum, num. 7. de Major. & Obed. Sed et id, quòd ver- ba antedicta prolata fuerint à S. Hieronymo, sit***

Secunda responsio, quam pro defensione S. Hiero- ny mi ponit Morinus de Sac. Ord. part. 3. Exercit. 3. cap. 3. n. 21. videlicet, ea verba prolata esse à San- cto Doctore in fervore disputationis quasi per hyper- bolim, & Rhetoricam amplificationem, non autem ut verè, ac propriè vellet affirmare, quòd olim idem esset Presbyter, & Episcopus; & quòd Episcopi ma- gis consuetudine, quam dispositionis Dominicæ veritate Presbyteris sint majores, cum jam pluries ipse S. Hieronymus (ut supra demonstratum est) falsus esset majoritatem Episcoporum tum quòd ad Ordinem, tum quòd ad Jurisdictionem super Presbyteros. Cau- sam autem excutit fervoris, ac amplificationis Rhe- toricæ in S. Hieronymo refert Morinus ibidem his verbis: *Scopus, ac propositum illi erat Diaconorum, presertim Romanorum, superbiam retundere, qui non modo se Presbyteris æquabant, sed etiam preserebant. Hoc ut præstet, Presbyteros quibus potest argumentis Episcopi æquatur, ut intelligerent Diaconis, illi cum se pares Presbyteris faciunt, aut etiam Superiores, se quoque Episcopos æquare, aut etiam præferre. Notissimum autem est omnibus in S. Hieronymi lectio- ne versatis, eum in disputationis fervore Rhetoricæ amplificationibus, & Hyperbolis plurimum indulgere. Quare cum tantum ex dictis colligere debuisset S. Hieronymus consuetudine Ecclesiastica, non solum dispo- sitione divina Presbyteros esse Episcopis inferiores, ex animi comendantis calore illud MAGIS insuper ad- didit. Idcirco non fuit intentio S. Doctoris nega- re majoritatem Episcopis competentem de Jure Di-*

vino supra Presbyteros; sed eandem à consue- tudine investitam, & roboratam ipsi consuetudini et- iam tribuere.

Tertia responsio est, quam pro defensione, ac de- claratione S. Hieronymi tradit Emin. Card. Baronius ad Annum Christi 58. à n. 4. & segg. ubi offendit San- ctum Doctorem ita esse locutum ob analogiam pro- pter nomina Episcoporum, ac Presbyterorum, quæ communia erant in exordio Ecclesiæ, ac reciproca tum Episcopis, tum Presbyteris; siquidem frequen- ter Episcopi vocabantur Presbyteri, ac Seniores; & vice versa Presbyteri, non solum dicebantur Se- niores, sed etiam vocabantur Episcopi, scilicet su- perintendentes, ob curam animarum, quibus super- intendebant; qua de causa in eodem exordio Eccle- siæ Presbyteri non solum participabant de nomi- ne Episcoporum, sed etiam de eorum auctoritate, ac majoritate in regimine Ecclesiarum; sed tractu tem- poris intumescerunt Presbyteris, & quòd sibi per- mittebatur de Jurisdictione Episcopali, & de su- perioritate ex sola indulgentia Episcoporum, tamquam jure proprio prætententibus, ac usurpantibus, spoliati fuerunt, tum nomine, tum exercitio Auctori- tatis Episcopalis; & sic factum est consuetudine (ut loquitur S. Hieronymus) quòd Presbyteri essent in- feriores Episcopis; Episcopi verò evaderent Presby- teris Superiores; etsi ex dispositione divina Episco- pi semper tales fuerint ab initio. Communicationem nominum inter Episcopos, & Presbyteros probat Emin. Cardinalis Baronius ex initio Epistolæ Divi Pauli ad Philippenses, ubi ait: *Paulus, & Timotheus servi Jesu Christi omnibus Sanctis in Christo Jesu, qui sunt Philippis cum Episcopis, & Diaconis: ubi ver- bo illo Episcopis, intellexit etiam Presbyteros, nam in eadem Civitate esse non poterat nisi Episcopus unus; tunc autem simul Presbyteri vocabantur Episco- pi. Similiter hoc idem probat ex Act. 20. ubi idem Apostolus Paulus alloquens, & exhortans Presby- teros Ephesinæ Ecclesiæ ait ad illos: *Attendite vobis, & universo gregi, in quo Vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos pascere Ecclesiam Dei, Concordat cum his Epistola 1. ad Timotheum 3. in qua monitiones Apostoli Pauli diripiuntur ad Episcopos, ac Diaconos; & nullum verbum sit de Presbyteris; quia hi comprehendebantur sub nomine Episcoporum. Vice versa Episcopi in eodem Ecclesiæ exordio gloriaban- tur nomine Seniorum, idest Presbyterorum, & se- ipsos planè Presbyteros vocabant. Sic Divus Petrus Episcoporum caput, ac omnium primus 1. Epist. 5. ait: *Seniores ergo qui in vobis sunt obsecro confensor, idest simul cum vobis, & unà cum vobis ego Pres- byter. Sic S. Joannes Apollolis, & Evangelista in Epist. 2. & 3. in princ. vocat se Senioretem, idest Presbyterum, ob eandem nominum reciprocam com- municationem, quæ multis & ipse esset Episcopus.***

Porro quòd consueverint primitivi Episcopi, imò ipsi quoque Apostoli indulgere Presbyteris, ut secum in Jurisdictione Episcopali communicarent, & simul cum ipsis illam exercerent, deprehenditur manifestè ex Act. 15. 6. ubi exorta difficultate, Angentes ad fidem conversi essent circumcidenti? *Convenerunt Apo- stoli, & Seniores videre de verbo hoc: scilicet Episco- pi, quales erant Apostoli, & Seniores, idest Presby- teri, qui Presbyteri de eorum Apollolorum in- dulgentia, ac permissione, votum in Concilio de- derunt; & capta resolutione, quòd non; scripserunt Epistolam ad Ecclesias, quæ d. Act. 15. 23. ita con- cepta fuit: *Apostoli, & Seniores fratres, hi sunt Antiochie, & Syria, & Cilicia fratrum gen- tibus salutem. Rursusque Act. 6. 4. dicitur, quòd Paulus, & Sila pertransibant civitates, & trade- bant eis custodire dogmata, quæ erant decreta ab Apo- stolis, & Senioribus, qui erant Hierosolymis, idest ab Episcopis, & Presbyteris; hi enim (in pluribus dictum est) unà cum Episcopis de Jurisdictione Episco- pali**

pali participabant, & in Conciliis confidentes votum decifivum habebant. Hæc nomen, atque Jurisdictionis participatio perduravit, usque dum Presbyteri humiles, sancti, ac modesti fuerunt: At ubi coeperunt superbiere, cum Episcopis disputare, & contendere, & schismata in plebibus causare, Episcopi ad seiplos traxerunt nomen, totamque Jurisdictionem suam, & coegerunt Presbyteros remanere in eorum subjectione; & in eisdem Superioritatem ex proprio caractere Episcopali sibi competentem exercere decreverunt; & ad hanc mutatam regimini formam respiciens S. Hieronymus protulit illa verba, quod, magis consuetudine, quam dispositionis Dominicæ veritate Episcopi essent Presbyteri majores. Ita Emin. Baronius longo tamen sermone d. Anno 58. à n. 9. & ibidem Spondanus, ac Reynaldus ipsius Summatores.

Quarta responsio desumitur ex scriptis per Emin. Card. de Lauræa d. disp. 7. de Sacram. Ord. n. 55. ubi cum plura cumulatè ad DD. placitis ad declarationem verborum S. Hieronymi, ipse illa referenda sentit ad consuetudinem, seu abusum Episcoporum, qui cum fastu, ac superbia viventes, Presbyteros sibi subditos pessundant, obliiti Apostolici præcepti, de quo 1. Petr. 5. 2. & 3. Pascite, qui in vobis est, gregem Dei: non ut dominantes in clericis, sed forma facti gregis ex animo. Aded ut S. Hieronymi mens, seu intentio non fuerit asserere, quod dignitas, ac Jurisdictio Episcopalis super Presbyteros sit ex consuetudine, & non ex divina dispositione; sed quod consuetudo introduxerit in Episcopos fastum, ac elationem in gubernio Ecclesiarum, & in dominandis Presbyteris sibi subditis, quos in primitiva Ecclesia Episcopi summa charitate, ac benignitate tractabant. Ecce verba Emin. Card. de Lauræa. Charè patet, quod S. Hieronymus invehitur contra Episcopos fastu dominationis elatos, Presbyteros floccipientes, idè eis obicit prætorum humilitatem Episcoporum, qui omnia cum Presbyterorum consilio faciebant, deinde sibi solis reliquum est, ut regant.

Quinta tandem responsio est illa, quam ponit Cornelius à Lapide Comment. in Epist. ad Titum, c. 1. 24. Vers. 5. ubi distinguit actum Jurisdictionis Episcopalis à potentia, & ostendit potentiam, dignitatem, ac Jurisdictionem Episcoporum supra Presbyteros esse ex divina dispositione; sed actum, idè exercitium ejusdem Episcopalis potentia, ac superioritatis esse à consuetudine, quia in initio Ecclesiæ (ut ostensum est supra in tertia responsione) conniventibus Episcopis Presbyteri simul cum ipsis, spiritu, & zelo magis, quam hierarchico ordine regebant Ecclesias; at cum orientur schismata ob superbiam Presbyterorum, Episcopi suum Primumatum relumen-tes, illum actualiter per seiplos exercere voluerunt. Ecce prædicti à Lapide verba: Certum enim est non tantum consuetudine, sed & jure Divino Episcopos Presbyteris esse majores, tum potestate Ordinis, tum potestate Jurisdictionis; quod ipsum docet S. Hieronymus Epist. ad Heliodor. & ad Marcellam. Apud nos, inquit, Apostolorum locum Episcopi tenent, atque Apostoli majores erant, ex Christi vocatione, & institutione 72. discipulis; Ergo pariter & Episcopi Presbyteris ex Christi institutione majores sunt. Quod ergo de his dicit Hieronymus: Magis consuetudine, quam divina institutione Episcopos Presbyteris esse majores, intellige non de ipsa Episcoporum potestate, & auctoritate; sed de usu, & exercitio potestatis. Christus enim non instituit de facto distinctionem Hierarchici Ordinis, & Jurisdictionis, itaut illam in actum, & exercitium deduceret; sed permisit, ut quamdiu duraret primus ille Zelus, communi omnium labore, & spiritu regerentur Ecclesie: illo autem refrigerante, voluit, ut Apostoli distinctionem hanc, & Jurisdictionem à se Episcopis datam in praxim, & usum redigerent. Hucusque Cornelius à Lapide, qui ulterius allegat

confirmationem S. Hieronymi dicentis, Presbyteros esse datos in adiutorium Episcopi, sicut septuaginta seniores electos à Moyse in levamini sui ipsius; atque certum est Moysem fuisse majorem istidem 70. viris; & sic etiam Episcopum de Jure Divino esse majorem Presbyteris. Eligat studiosus Lector ex his quinque responsionibus illam, quæ sibi magis placet: prima mihi plus arridet.

Quò ad Quartum, Cùm pluries dictum sit, Apostolos omnes fuisse Episcopali dignitate à Christo decoratos, & ab eodem ordinatos Episcopos; petet, & requirit aliquis ubi, & quando fuerint Apostoli ordinati Episcopi, à Christo Domino? Huic instantia est respondendum à Sacris Evangelistis non esse notata omnia, quæ à Christo Domino facta sunt, ut legitur Joan. 21. 25. idcirco quatuor sunt diversæ Theologorum, ac SS. Patrum de hac re opinionēs. Prima est, quod Apostoli sint ordinati Episcopi à Christo Domino, in ultima Cæna, statim ac fecerat eos Sacerdotes. Hanc opinionem tenet ex Canonistis Emanuel Gonzalez in Comment. in c. Transmissam. 15. De electione, & electi potest. n. 1. 10. 1. & ex Theologis Emin. Cardin. de Lauræa d. disp. 7. num. 72. qui ibi ita loquitur, ac rationem reddit, dicens: At mihi videtur verisimile, quòd in eadem Cæna (Christus) ordinavit eos (Apostolos) Episcopos; & consequenter tunc talem ordinationem instituit. Ratio est, quia ut diximus de Confirmatione disp. 1. num. 97. cum. S. Fabiano Papa Epistol. 2. ad Episcopos Orientales, in cæna Christus docuit Apostolos consecrare Christina; hoc autem est nomen proprium Episcoporum. Sicut ergo tunc diximus eos factos Sacerdotes, quia & consecravit, & sacrificare eos docuit, materiamque, & formam insinuat; ita quia tunc docuit facere Christina, tunc eos fecit Episcopos, & formam, ac materiam, quibus alii erant ordinandi instituit.

Secunda opinio est S. Jo: Chryostomi, Cyrilli, Theophylacti, ac Ruperti, quos citat Cornelius à Lapide Comment. in Joan. cap. 20. Vers. 21. necnon in Act. Apost. cap. 2. Vers. 3. quòd scilicet Christus Dominus ordinavit Apostolos Episcopos post Resurrectionem suam, quando dixit eis iterum: Pax vobis: Sicut misit me Pater, & ego mitto vos. Quare Cornelius à Lapide d. cap. 2. Vers. 3. propè finem subdit: Verius est, eos creatos esse Episcopos ab ipso Christo post Resurrectionem, cum eis dixit Joan. 20. 21. Sicut misit me Pater, & ego mitto vos: Hæc enim verbis eos creavit suos Vicarios, orbisque Deditores, ac consequenter suum effectum, & auctoritatem, puta omnem potestatem Ecclesiasticam eis communicavit, ac proinde eos creavit Episcopos, ut ibidem asserunt S. Cyrillus, Chryostomus, Theophylactus, Rupertus, & alii. Hoc idem docet Barradas in Concord. Evangel. tom. 4. lib. 3. cap. 6. col. 3.

Tertia opinio est Francisci Turriani, qui in Explanatione Constitut. Apostol. S. Clementis lib. 6. c. 12. ex Ammonio, Theophane, Damiano, & aliis, tenet Apostolos fuisse ordinatos Episcopos in die Pentecostes, quando Spiritus Sanctus sedit in forma linguarum super capita eorum; & idè ait Ammonius Alexandrinus, quia tunc Apostoli ordinabantur Magistri orbis, ordinatio hujusmodi fit in capite, & merito super caput receperunt linguas, & ante alia christiana acceperunt charisma linguarum. Post quæ verba subdit Turrianus d. cap. 12. col. 3. Ammonius videtur plane interpretari linguas illas, quæ super capita apparuerunt, fuisse instar libri aperti, qui secundum Apostolicam traditionem imponitur super caput ejus, qui ordinatur Episcopus. Confirmat hanc opinionem Turrianus auctoritate etiam Sancti Hieronymi in Dialogo contra Luciferianos, qui idcirco ait Apostolos esse creatos Episcopos in die Pentecostes, per receptionem Spiritus Sancti, quia tunc receperunt potestatem dandi cæteris fidelibus Spi-

Spiritum Sanctum per manuum impositionem; scilicet ministrando Sacramenta Confirmationis, & Ordinis, quorum Ministri ordinarii sunt Episcopi. Porro Cornelius à Lapide secundæ opinionis fenerator ad hanc rationem ita respondet: Verum ad hoc dici potest, Apostolos potestatem hanc tunc accepisse in actu secundo, cum cum prius accepissent in actu primo: nam non congruebat eos hac potestate uti in actu secundo, atqueam ipsi Spiritus Sancti plenitudinem in Pentecoste receperunt: tunc enim ipsi in gratia confirmati coeperunt confirmare, & ordinare alios.

Quarta demum opinio est illa, quam ex Card. Turrecremata amplexus est Emin. Card. Bellarminus lib. 1. de Romano Pontif. cap. 24. videlicet solum Petro ordinatum fuisse Episcopum à Christo, cæteros verò Apostolos ordinatos esse Episcopos à Sancto Petro. Sed hæc opinio minime placet Suarezio, qui in tract. de Fide disp. 10. sect. 1. num. 8. probabilis opinatur, omnes Apostolos ab ipso Christo ordinatos fuisse Episcopos, etos de loco, & tempore hujus ordinationis mentio non habeatur apud Evangelistas, & allegat ad sui favorem S. Augustinum in QQ. novi, & veteris Testamenti q. 96. dicentem: Christus enim priusquam in cælos ascenderet imponens nomen Apostolis ordinavit in Episcopos, quod etiam notatum fuit supra num. 10.

DECISIO XXXVI. ARGUMENTUM.

Prænotatis præcipuis Ritibus, qui adhibentur in consecrando Episcopo; Queritur, Quænam sit Materia, & Forma Episcopalis Ordinationis? Referuntur octo diversæ opiniones Doctorum cum eorum fundamentis, rationibus, objectionibus, ac resolutionibus. Questio relinquatur indecisa, & ponuntur novem Indumentorum Episcopatum mysticæ significationes.

SUMMARIUM.

- 1 Episcopatus Ordo an sit Sacramentum, & distinctus à Sacerdotio?
2 Ritus, & Functiones principales in consecrando Episcopo referuntur.
3 Materia, & Forma ordinationis Episcopalis quænam sint? Opinionis oïo.
4 Manuum impositio super caput consecrandi, quod sit sola materia: Forma Accipere Spiritum Sanctum: Opinio prima. Rationes 4. pro ea.
5 Rationes contra illam. Responsio ad ipsas.
6 Unitio Manuum esse Materiam consecrationis Episcopali.
7 Cap. Cùm venisset. De Sac. Unct. declaratio.
8 Bracarenfis Ecclesia ubi sit.
9 Ordinatio est omnino nulla si vera Materia omittatur.
10 Unitio non adhibetur à Grecis in consecrando Episcopo.
11 Materie, ac Formæ duæ partiales referuntur juxta Tertiam opinionem.
12 Impositio Libri Evangeliorum super caput consecrandi est Materia partialis. Pro ea Rationes sex.
13 Secunda Materia partialis Impositio manuum.
14 Aleuini, & Amalarii contradictio impositioni Libri Evangeliorum supradictæ.
15 Hugonis Menardi comprobatio supradictæ duplicis Materie.
16 Unitio cum christinate est Materia Consecrationis Episcopali.
17 Libri Evangeliorum traditio ad tangendum Mate-

ria ejusdem Consecrationis censetur: Rationes quatuor.

- 18 Prædicatio est præcipuum munus Episcopali.
19 Objecta duo contra Materiam traditionis dicti Libri.
20 Eorum resolutio.
21 Martinus Fornarius tres materias ponit in ordinando Episcopo. Et quæ?
22 Jamberti, & aliorum alia tres materias requirunt.
23 Gasparis Ioenim novissima opinio de iisdem Materis.
24 Greci non tradunt Baculum, neque Anulum in ordinatione Episcopali.
25 Functiones omnes in ordinando Episcopo habent Materie, ac Formæ energiam.
26 Episcopatum indumentorum mysticæ significationes.

Quamvis magna sit altercatio inter Canonistas, ac Scotistas ex una, & inter Thomistas ex altera parte. Utrum Episcopatus sit Sacramentum, & Ordo distinctus à Sacerdotio? id negantibus Thomistis, sed nervosè affirmantibus Scotistis, ac Canonistis, quorum rationes, argumenta, & fundamenta nos retulimus supra Decif. III. à num. 21. & segg. Nihilominus cum utriusque sententiæ conciliatores dicant Sacerdotium in genere sumptum continere sub se duas species, simplicem scilicet Presbyteratum, & Episcopatum, ac utrumque esse Sacramentum, atque ordinem, ut notavimus d. Decif. III. n. 31. præcipue ex doctrina Emin. Card. de Lauræa de Sacram. Ord. disp. 4. num. 57. quod late profertur Diana part. 12. tract. 1. à resol. 8. & segg. quæ in ejus opere Coordinato coexistunt tom. 4. tract. 8. d. resol. 8. & segg. necnon Emanuel Gonzalez Comment. in cap. Nec Episcopus. 6. De Tempore Ord. num. 4. sequitur ex his Episcopatum quocumque modum sumptum verè, & propriè esse Sacramentum Ordinis, & sic in ejus collatione opus esse Materia, & forma; quare in presenti inquirendum venit, quænam sit Materia, ac Forma in consecratione Episcoporum? circa quam Diana Coordinatus ubi supra resol. 12. ait, Fa-teor in nullo Sacramento tantas tricas, & anfractus inveniri, ac diversitates opinionum, ut in consecratione Episcopali.

Pro clariori intelligentia dicendorum notandæ sunt functiones, ac Ritus principales, quibus utitur Ecclesia Romana in consecratione Episcoporum, & quos summam referunt Gobatus in Theol. Exper. tract. 8. num. 139. & Diana Coordinatus d. tom. 4. tract. 8. resol. 12. quæ in Veteri ejus opere stat in part. 12. tract. 1. resol. partier 12. & sunt sequentes. Quando Episcopus consecratur, adiunt tres Episcopi, quorum unus vocatur Consecrator, duo alii dicuntur Assistentes, & hoc modo incipiunt consecrationem. I. Consecrator accepto libro Evangeliorum, illum apertum, adjuvantibus Episcopis Assistentibus, nihil dicens imponit super cervicem, & scapulas electi consecrandi. II. Consecrator, & Assistentes Episcopii ambabus manibus caput consecrandi tangunt, dicentes: Accipe Spiritum Sanctum. III. Consecrator pollicem suum dexterum intingit in Sanctum Christum, & caput Electi inungit, formans, primo Signum Crucis per totam Coronam, deinde reliquam Coronæ litiendo, dicens: Ungatur, & consecratur caput tuum celesti benedictione in ordine Pontificali: & mox producens manu dextera tertio Signum Crucis super caput electi, dicit: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. IV. Consecrator Christmate inungit ambas manus simul junctas Electi dicens: Ungantur manus iste de Oleo Sanctificato, & Christmate Sanctificationis, sicut unxit Samuel David Regem, & Prophetam, ita ungantur, & consecratur. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. V. Con-